NUŽNOST REFORME SISTEMA PENZIJSKOG OSIGURANJA U SRBIJI

THE NECESSITY FOR PENSION INSURANCE REFORM IN SERBIA

Vojko Saksida

Fakultet za menadžment Univerziteta Metropolitan, Beograd, Srbija

© MESTE NGO

JEL kategorija: H55, H75, J32

Apstrakt

Od poslednje reforme penzijskog sistema u Srbiji prošlo je skoro 15 godina. Situacija u pogledu izvora finansiranja tzv. I stuba (obaveznog penzijskog osiguranja) se još više pogoršala u odnosu na period pre reforme. Skoro polovina penzija se finansira iz budžeta, a ne iz realnih izvora (doprinosa zaposlenih). Ovakvo stanje je praktično neodrživo i to ne samo na dugi rok već nas u najskorije vreme očekuju mere koje uglavnom idu ka tome da se pogoršaju uslovi za penzionere i buduće penzionere (smanjenje penzija, produženje godina starosti za odlazak u penziju itd.). Odnos broja zaposlenih i broja penzionera se skoro izjednačio, velika je stopa nezaposlenosti, prosečna starost stanovništva se povećava pa se samim tim i period korišćenja prava na penziju produžava, a sredstva koja su prikupljana u periodu kada je jednog penzionera izdržavalo 5 i više zaposlenih, su trošena na neka kapitalna ulaganja i investicije. Danas je jedino rešenje nova reforma i uvođenje tzv. II stuba (dopunskog obaveznog penzijskog osiguranja). Prikupljanjem sredstava kroz II stub obezbedila bi se kapitalizacija tih sredstava čime bi se stvorio novi izvor za finansiranje posustale privrede i realan izvor penzija. Reformatori prethodne penzijske reforme su to pokušali da ostvare uvođenjem tzv. III stuba (dobrovoljnog penzijskog osiguranja), međutim efekti su za 7 godina sprovođenja zanemarljivi u odnosu na potrebu. Zagovornici neuvođenja II penzijskog stuba su opravdanje tražili u velikim troškovima implementacije, ali takva računica nije realna.

U radu su navedena iskustva iz nekih drugih zemalja i detaljnije su objašnjeni način i motiv uvođenja II stuba penzijskog osiguranja.

Ključne reči: penzije, osiguranje, Srbija, drugi stub, reforme

Abstract

It has been almost 15 years since the last pension insurance system reform in Serbia. Regarding the source of financing the 1st pillar (mandatory pension

Adresa autora:

Vojko Saksida

saksida.vojko@gmail.com

insurance), the situation has gotten even worse than the situation before the last reform. Almost half of the pensions are financed from the government budget instead of being financed from the real sources (incomes of the employees). This way of financing is unsustainable, not only in the long term, but it is to be expected that worsening of conditions for the already retired and for those about to get retired, is imminent (decrease of pensions, increase of the age required to retire, etc.).

The number of employees is almost the same as the number of retirees, unemployment rate is high, average life expectancy increases and therefore the right to use pensions increases, and the financial resources collected when the ratio of employees to retirees was 5 to 1, were spent on capital ventures and investments.

The only solution today is the new reform and introduction of the 2nd pillar (mandatory supplementary pension insurance). Gathering resources through the 2nd pillar would provide capitalization of those resources, and create new source for financing of the economy as well as create the real source of pensions. In the last reform, reformers tried to accomplish this through the introduction of the 3rd pillar (voluntary pension insurance) but the effects during the last 7 years are insignificant compared to the needs. Opponents of the 2nd pillar claimed that it would require high costs to implement, but this is unrealistic.

The paper shows the experiences of some other countries regarding the introduction of 2nd pillar, and also explains motives and means of implementing of the mandatory supplementary pension insurance.

Keywords: pensions, insurance, Serbia, 2nd pillar, reforms

1 UVODNA RAZMATRANJA

Od poslednje reforme penzijskog sistema u Srbiji prošlo je skoro 15 godina. Situacija u pogledu izvora finansiranja tzv. I stuba (obaveznog penzijskog osiguranja) se još više pogoršala u odnosu na period pre reforme. Skoro polovina penzija se finansira iz budžeta, a ne iz realnih izvora (doprinosa zaposlenih). Ovakvo stanje je praktično neodrživo i to ne samo na dugi rok već nas u najskorije vreme očekuju mere koje uglavnom idu ka tome da se pogoršaju uslovi za penzionere i buduće penzionere (smanjenje penzija, produženje godina starosti za odlazak u penziju itd.).

Odnos broja zaposlenih i broja penzionera se skoro izjednačio, velika je stopa nezaposlenosti, prosečna starost stanovništva se povećava pa se samim tim i period korišćenja prava na penziju produžava, a sredstva koja su prikupljana u periodu kada je jednog penzionera izdržavalo 5 i više zaposlenih, su trošena na neka kapitalna ulaganja i investicije.

Danas je jedino rešenje nova reforma i uvođenje tzv. II stuba (dopunskog obaveznog penzijskog osiguranja). Prikupljanjem sredstava kroz II stub obezbedila bi se kapitalizacija tih sredstava čime bi se stvorio novi izvor za finansiranje posustale

privrede i realan izvor penzija. Reformatori prethodne penzijske reforme su to pokušali da ostvare uvođenjem tzv. III stuba (dobrovoljnog penzijskog osiguranja), međutim efekti su za 7 godina sprovođenja zanemarljivi u odnosu na potrebu. Zagovornici neuvođenja II penzijskog stuba su opravdanje tražili u velikim troškovima implementacije, ali takva računica nije realna.

1.1 Prvi stub – obavezno penzijsko osiguranje

Prvi stub predstavlja osnovno, obavezno penzijsko osiguranje koje nije fundirano (sa kapitalnim pokrićem), već se finansira doprinosima trenutno zaposlenih. S obzirom na činjenicu da su sredstva koja su uplaćivali sadašnji penzioneri potrošena i da su izvor finansiranja sadašnji zaposleni a da se nedostajuća sredstva pokrivaju iz budžeta, neophodno je napraviti program po kome bi se prvi i drugi stub u programiranom vremenskom intervalu spojili i predstavljali kapitalno pokriven izvor finansiranja, odnosno tačno utvrđen sistem individualnog penzijskog računa svakog pojedinca. Time bi se napustio sistem „definisanih penzijskih nadoknada“ i egzistirao bi samo sistem u kome bi penzijska nadoknada isključivo zavisila od prikupljenih i oplođenih sredstava svakog pojedinca ponaosob.

Ovim osiguranjem bi bili obuhvaćeni svi osiguranici po osnovu rada i to za sledeće osigurane slučajeve:

- starost (starosna penzija),
- invalidnost (invalidska penzija),
- smrt (porodična penzija).

Kod starosnih penzionera je neophodno pomeranje starosne granice (u prvoj fazi do 65 godina-i za muškarce i za žene, a kasnije na 67 godina) da bi se uravnotežili prihodi i rashodi penzijskog fonda koji su sada negativni.

Ovaj nivo osiguranja bi se i dalje zasnivao na principu definisanih penzijskih nadoknada, s tim da da bi se penzijska nadoknada određivala prema modifikovanoj Nemačko-Hrvatskoj bodovnoj formuli.

1.2 Drugi stub-obavezno dopunsko penzijsko osiguranje.

Ovaj nivo osiguranja još uvek nije dobio podršku merodavnih organa zaduženih za reformu penzijskog sistema, a trebao bi da zajedno sa prvim stubom predstavlja rešenje za nedostajuća sredstva za finansiranje sadašnjih penzionera. Naime, postoji mogućnost da se svi novozaposleni i oni zaposleni sa graničnim godinama starosti, koje bi se izračunali (do 35 ili 40 ili 45 godina) budu automatski uključeni u program osiguranja II stuba, koji je sa kapitalnim pokrićem; penzijska nadoknada zavisi od stanja na individualnom penzijskom računu, prikupljena sredstva se oplođavaju (plasiraju) i time se stvara realna pretpostavka finansiranja tih zaposlenih kada steknu uslov za penzionisanje.

Naravno i oni koji ostanu u obaveznom javnom penzijskom osiguranju, mogu pod određenim uslovima da se i sa drugim starosnim granicama priključe ovom nivou osiguranja.

S obzirom na činjenicu da se nedostajuća sredstva finansiraju za sada iz budžeta, bilo bi neophodno da se u okviru reforme penzijskog sistema predvide i novi izvori finansiranja nedostajućih sredstava, a to bi mogli biti:

- povećana izdvajanja iz prihoda po osnovu prodaje državne imovine (preduzeća), koja su još ostala neprodana;
- uzimanjem dugoročnih kredita iz inostranstva;

- raspisivanjem javnih zajmova za te namene itd.

Ove mere bi se mogle i vremenski odrediti, dok praktično ne ostane da funkcioniše samo obavezno dopunsko penzijsko osiguranje sa kapitalnim pokrićem (za 25-30 godina).

II nivo penzijskog osiguranja bi se zasnivao na principu definisanih doprinosa a penzija bi zavisila od prikupljenih sredstava na individualnim računima svakog zaposlenog i prinosa koji je ostvaren plasiranjem tih sredstava.

Razlozi za uvođenje II stuba se mogu naći i u iskustvima i načinima regulisanja ove materije u nekim od zemalja u svetu koje su kao mi imale veoma velike probleme sa obezbeđivanjem sredstava za obavezne penzijske fondove i funkcionisanje penzijskog sistema uopšte. Tako, na primer u Čileu su primenili „drakonske propise“ regulišući politiku investiranja sredstava prikupljenih kroz doprinose i to iz nekoliko razloga: prvi i najvažniji je obavezni karakter penzijskog sistema; drugi je odsustvo snažnih i transparentnih tržišta kapitala; treći je nepostojanje duže tradicije privatnih penzijskih fondova; četvrti je nedostatak poznavanja instrumenata tržišta kapitala od strane velikog broja radnika; peti, potreba da se obezbedi sigurnost za osigurane radnike; šesti, prateća potreba da se kontroliše subjektivni rizik (MORALNI HAZARD), odnosno situacija u kojoj menadžeri za upravljanje sredstvima preuzimaju prekomerne rizike znajući da će penzionisanim radnicima država garantovati osiguranje; sedmi, potreba da se radnici uvere i da se savlada otpor prema programu reforme penzijskog sistema i osmi, osnovni značaj da se izbegnu neuspesi i neprijatna iznenađenja i na taj način umanjiti podrška programu reformi.

Švajcarska (u svom drugom stubu „second pillar“) i Holandija (u planovima koji nameću kolektivni ugovori) izuzimaju iz obaveze učlanjenja u obavezni kapitalizovani fond mlade radnike (mlađe od 25 godina starosti) dok nekoliko drugih zemalja izuzimaju zaposlene sa nižim primanjima (20-40% od proseka). S obzirom na činjenicu da najveći broj mladih radnika imaju niska primanja, oni će najčešće biti izuzeti iz ove obaveze na osnovu ovih odredbi. Švajcarska zahteva obavezne doprinose za drugi stub iz „usklađenih

zarada“ („coordinated earnings“) koje se najčešće definišu između 40% i 120% prosečne zarade. Na taj način, zarade niže od 40% od prosečne zarade ne podleže doprinosima za drugi stub.

1.3 Treći stub-dobrovoljno penzijsko osiguranje

Ovaj nivo penzijskog osiguranja je zasnovan na dobrovoljnosti kako u pogledu iznosa doprinosa, tako i u pogledu izbora penzijskog fonda (plana) i može se uključiti svako ko ispunjava minimalnu starosnu granicu, a ne mora biti zaposlen. Penzijska nadoknada zavisi od iznosa prikupljenih sredstava na individualnom računu osiguranika i prinosa koji je pripisan ukupno uplaćenom iznosu sredstava. Sredstva se mogu prenositi sa fonda na fond, mogu se birati oblici penzije (starosna, invalidska ili porodična), po ispunjenju uslova za odlazak u penziju sredstva se mogu podići u jednom iznosu ili u ratama, u vreme trajanja uplata u zavisnosti od penzijskog plana, mogu se uzimati pozajmice, polisa osiguranja se može zalagati radi dobijanja kredita kod banaka i slično. Jednom rečju skoro sve aktivnost vezane za funkcionisanje ovog vida penzijskog osiguranja su u rukama osiguranika (ili uplatioca).

Uplate se mogu kombinovati sa doprinosima poslodavca (ako je osiguranik zaposlen) i može se određivati korisnik za slučaj smrti uplatioca (osiguranika). Ovaj vid osiguravajuće zaštite može biti i kolektivan i individualan ali u svakom slučaju sredstva se vode na računima pojedinaca.

Sredstva koja se prikupljaju imaju karakter „investicionih sredstava“, na duži rok i izuzetno su atraktivna iz ugla korišćenja od strane privrednih subjekata i zbog toga moraju imati određene olakšice os strane države. Pre svega kroz fiskalnu politiku (da se eventualno oporezovanje vrši činom isplate akumuliranih sredstava a ne prilikom uplate), zatim sistemom zaštite i kontrole i penzijskih fondova a naročito serviseru ovih fondova (to mogu biti osiguravajuća društva ili neki drugi subjekti, zakonom određeni).

Kod prvog i drugog stuba osiguranik je obavezno zaposlena osoba, međutim kod ovog nivoa osiguranja to može biti i nezaposleni, važno je samo da ispunjava određene uslove pristupne starosti i da je državljanin naše zemlje. Jedini uslov koji može da predstavlja ograničenje je da

kod zatvorenih sistema (gde je osnivač fonda poslodavac ili sindikat), tada članovi fonda mogu biti samo zaposleni iz redova osnivača fonda.

2 PREDLOG MODELA REFORME PENZIJSKOG SISTEMA

U okviru reforme penzijskog sistema, potrebno je postaviti model dobrovoljnog penzijskog osiguranja (možda preko Zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima), u kome bi se precizno definisali uslovi za pristupanje fondu, obaveze i prava, godine pristupne starosti kao i starost neophodnu za isplatu penzija, minimalni i maksimalni iznos uplata doprinosa na individualne penzijske račune, način uplate sredstava (obustavljanjem od zarade ili direktnom uplatom) i sl.

Treba odrediti i u kojoj srazmeri će poslodavac dodatno uplaćivati sredstva na račun zaposlenog, kojom dinamikom (mesečno, kvartalno itd.). Veoma je važno regulisati i mogućnost pozajmljivanja sredstava sa penzijskog računa kao i terminski odrediti kada osiguranik može povući dodatno uplaćena sredstva poslodavca.

Jedan od suštinskih zadataka serviseru plana je da redovno obaveštava osiguranike o stanju investiranih sredstava, stanju individualnog računa sa pripisanim sredstvima od plasiranja, kao i da bude u stalnom kontaktu sa imaoцем individualnog penzijskog računa i da time jedan deo odgovornosti oko sigurnosti i plasmana sredstava prebaci na njega. Time se, generalno gledano i odgovornost za život u poznim godinama, prebacuje sa države na pojedinca i u direktnoj je korelaciji sa stanjem individualnog štednog uloga. Investiciona pravila se postavljaju na tri nivoa:

- Prvi nivo se odnosi na vrstu instrumenata koji dolaze u obzir. U idealnim okolnostima investicije bi trebalo da se obavljaju kroz organizovane berze i registrovane, visoko rangirane hartije od vrednosti, kojima se aktivno trguje. Ne bi trebalo podsticati direktna ulaganja u neregistrovane, odnosno nisko rangirane hartije od vrednosti, mada s druge strane treba ohrabrivati indirektna ulaganja u takva sredstva kroz upotrebu instrumenata obezbeđenja, kao što su hartije od vrednosti

- pokrivene hipotekom i ulaganje u nova preduzeća i infrastrukturne objekte.
- Drugi nivo se odnosi na uvođenje jasnih ograničenja na izloženost individualnih izdavalaca/emitenata hartija od vrednosti. Na primer, vrednost akcija ili obveznica bilo kog pojedinačnog emitenta obično se ograničava na 5% ili 10% ukupnih sredstava fonda.
 - Takođe, postoji ograničenje na pozajmice i zaduženost penzijskih fondova. Uzimanje pozajmica se dozvoljava za svrhe kratkoročne likvidnosti i za omogućavanje vršenja transakcija i mogu da podležu niskom nivou od najviše 10% vrednosti sredstava. Dugoročne pozajmice i zaduživanja kroz korišćenje derivata su zabranjene.
 - Treći nivo investicionih pravila je u vezi sa ograničenjima kategorija rizika sredstava. Osnovni problem ovih pravila je da sredstva koja pripadaju određenoj kategoriji mogu da ispoljavaju različite oblike rizika. Na primer, petogodišnja državna obveznica se veoma razlikuje kao instrument rizika od tridesetogodišnje državne obveznice sa nulti kuponom (zero-coupon thirty year government bond). Slično tome, ulog u akcije u novoosnovanu kompaniju visoke tehnologije ima različite karakteristike rizika od ulaganja u zrelo komunalno preduzeće.

Radi ispunjenja ovakvih zahteva, neophodno je obezbediti i sledeće:

- privredni rast i razvoj,
- poverenje u sistem osiguranja i bankarstva,
- rast zarada zaposlenih (povećanje kupovne moći),
- razvijanje finansijskog tržišta i finansijskih derivata,
- edukovanje kadrova, posebno u oblasti upravljanja i nadzora nad radom penzijskih fondova,
- propisati odgovarajuću zakonsku regulativu.

Od svih ovih preduslova za sada je postignuto sledeće:

- fiskalnom politikom je omogućeno da poslodavac ne plaća poreze i doprinose na uplate u dobrovoljne penzijske fondove do određenog iznosa sredstava;
- u postupku je usvajanje Zakona o penzijskim fondovima;

- vrlo sporo se povećavaju zarade zaposlenih i jedva su vidljivi tragovi ekonomskog napretka zemlje;
- vrlo stidljivo se trguje određenim finansijskim derivatima na berzi (državnim obveznicama, akcijama) i još uvek ne možemo govoriti o pravom i razvijenom finansijskom tržištu u poređenju sa zemljama Evropske unije, pa čak ni sa nekim zemljama ex-Jugoslavije (na primer: Slovenijom ili Hrvatskom).

Takođe, prema inostranim iskustvima, stepen individualnog izbora ima značajan uticaj na obim i striktnost propisa penzijskih fondova. Dobrovoljna štednja za penziju i dobrovoljna participacija za penzijske fondove, sa ili bez poreskih olakšica, predstavlja manje zakonsko opterećenje na vladu nego neki obavezni sistem. Kada postoje obavezni sistemi, vlade imaju obavezu da obezbede da penzijski planovi budu sigurni, jednostavni i lako razumljivi, kao i da dobro rade. Ova obaveza je logično veća u zemljama u kojima sistem utiče na milione radnika kojima nedostaje poznavanje modernih finansijskih tržišta.

Centralizovana vlast izbegava mnoga zakonska pitanja u borbi sa konkurencijom kakvu predstavljaju decentralizovani sistemi, ali eliminiše i svaki individualni izbor i pritisak konkurencije i na taj način često pati od nedostatka efikasnosti i visokih eksplicitnih ili implicitnih poreza. Penzijski planovi preduzeća zasnovani na obavezi poslodavca takođe dopuštaju veoma malo, gotovo nimalo, ličnog izbora u pogledu penzijskog fonda ili penzijskog plana osim ako su osnovani kao hibridne obaveze sa pravom radnika da biraju između fonda preduzeća ili nezavisnih fondova. Međutim, penzijski fondovi preduzeća sve više ograničavaju izbor investicionog fonda.

Nasuprot tome, u obavezama radnika, pravo da bira i da menja kompaniju koja upravlja penzijskim fondom je sastavni element sistema. U načelu, ona povećava ličnu odgovornost radnika i podstiče konkurenciju, inventivnost i efikasnost. U praksi, međutim, promena računa izgleda da je dostigla neočekivano visoki nivo i takvu promenu motivišu i njome manipulišu agenti prodaje osiguranja pre nego što je to interes radnika.

Ali čak i kada imaju pravo na individualni izbor penzijskog fonda, neki radnici mogu i dalje da se žale na investiranje u strogo propisane penzijske

fondove i da propuštaju priliku za preuzimanje većih rizika i sticanje veće zarade. Jedan od načina da se udovolji tim zahtevima bi moglo biti omogućavanje individualnim radnicima da ulažu u penzijske fondove koji su manje strogo opterećeni propisima (naročito onima koji podležu malobrojnima i manje drakonskim pravilima investiranja), pod uslovom da ih neće pokrivati vladine zaštite i garancije, osim opšte dostupnih pravila zaštite investitora. Na taj način, radnici koji imaju poverenja u vladinu zaštitu i garancije, ostali bi u strogo propisanim fondovima, dok bi oni koji ne žele takvu zaštitu izabrali fondove manje opterećene zakonima i naravno rizičnije.

Veoma je teško, čak se postavlja pitanje da li je moralno ili etički ispravno, danas u uslovima vrlo nerazvijene privrede, malog izvoza, niske kupovne moći stanovništva, velike nezaposlenosti (i daljeg nastavka procesa otpuštanja radnika), velikih političkih previranja i uopšte velike nestabilnosti zemlje a samim tim i odsustva motiva stranih investitora da prepoznaju svoj interes u zemlji sa takvim miljeom, raspravljati i govoriti o reformi penzijskog sistema. Nažalost, to je uslovljeno velikim problemima u ovoj oblasti i tu više nema mogućnosti za neka „pravedna“ ili „poštena“ rešenja. Reformu penzijskog sistema moraju da prate određeni vrlo bolni rezovi, još veće stezanje kaiša jednog dela populacije koja je već sada na rubu egzistencije ali i sposobnosti i želje onih koji to moraju da kreiraju, prate i vode.

Takođe, neophodna je i velika pomoć i želja međunarodne zajednice da se uključi u rešavanje ovog veoma važnog i delikatnog segmenta naše države. Tu se pre svega misli na mogućnosti dobijanja kredita na duži rok, sa velikim grejs periodom i pružanjem određenog „know-how“-a, ako je to uopšte moguće (u radu su izneti podaci o najrazvijenijim zemljama zapada koje se u osnovi suočavaju sa istim problemima finansiranja

obaveznog penzijskog osiguranja, ali zahvaljujući određenim zaštitama za koje su se izborili zaposleni u tim zemljama (kroz sindikalne zaštite i slično), i boljeg finansijskog stanja zemalja uopšte, rešenja su verovatno i moguća i realna.

Naša zemlja nema alternative; mora se brzo uključiti u reformske zahvate penzijskog osiguranja i mora razvijati paralelno sva tri stuba i to bez ikakvog odlaganja. Opravdanja za neuvođenje drugog stuba nema i ne treba se kriti iza nedostatka finansijskih sredstava, ili nekih drugih razloga. Period tranzicije u ovoj oblasti bi trebao da traje 20-30 godina i to je ono što je realno, sve ostalo su samo lepe želje i prikupljanje političkih poena.

3 ZAKLJUČAK

Reforma penzijskog sistema u Srbiji, nije rešila problem obaveznog penzijskog osiguranja (penzije se smanjuju, staž se produžava, odnos broja zaposlenih i broja penzionera se i dalje pogoršava);

Slična je situacija i u svetu s tim da postoje pokušaji rešavanja problema (reforma PS u Čileu, zemljama u tranziciji);

Za uvođenje kapitalizovanog (fundiranog) penzijskog sistema neophodan je adekvatan zakonski okvir;

Komparativna analiza razvijenih zemalja, zemalja u tranziciji ukazuje na istovetnost problema – razlika je samo u mogućnosti rešavanja problema

Naša zemlja se nalazi pred velikim izazovom utvrđivanja svog modela penzijske reforme – hitno treba početi sa uvođenjem II stuba;

Vreme uvođenja obaveznog dopunskog penzijskog osiguranja je neizvesno i nema alternativu, jer u suprotnom doci će do radikalnog smanjenja ionako niskih penzija.

Datum prve prijave:	25.02.2014.
Datum prijema korigovanog članka:	05.04.2015.
Datum prihvatanja članka:	31.08.2015.

Kako citirati ovaj rad? / How to cite this article?

Style – **APA Sixth Edition:**

Saksida, V. (2016, januar 15). Nužnost reforme sistema penzijskog osiguranja u Srbiji. (Z. Čekerevac, Ur.) *FBIM Transactions*, 4(1), 84-90. doi:10.12709/fbim.04.04.01.10

Style – **Chicago Sixteenth Edition:**

Saksida, Vojko. 2016. „Nužnost reforme sistema penzijskog osiguranja u Srbiji.“ Urednik Zoran Čekerevac. *FBIM Transactions* (MESTE) 4 (1): 84-90. doi:10.12709/fbim.04.04.01.10.

Style – **GOST Name Sort:**

Saksida Vojko Nužnost reforme sistema penzijskog osiguranja u Srbiji [Časopis] // *FBIM Transactions* / ur. Čekerevac Zoran. - Beograd : MESTE, 15 januar 2016. - 1 : T. 4. - str. 84-90.

Style – **Harvard Anglia:**

Saksida, V., 2016. Nužnost reforme sistema penzijskog osiguranja u Srbiji. *FBIM Transactions*, 15 januar, 4(1), pp. 84-90.

Style – **ISO 690 Numerical Reference:**

Nužnost reforme sistema penzijskog osiguranja u Srbiji. **Saksida, Vojko.** [ur.] Zoran Čekerevac. 1, Beograd : MESTE, 15 januar 2016, *FBIM Transactions*, T. 4, str. 84-90.